

การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้โดยการขนส่งสินค้าทางรถไฟ จากสำนักงานศุลกากรหนองคายไปยังเขตปลอดอากรของ ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์

การขนส่งทางราง (Rail transport) ถือเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่โลจิสติก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความสะดวกให้กับการค้าระหว่างประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในหลายๆประเทศ โดยที่การขนส่งทางรถไฟเป็นการขนส่งโดยอาศัยรางในการเคลื่อนที่และมีการขนส่งเฉพาะระหว่างสถานีต่าง ๆ เท่านั้น ไม่สามารถเดินทางบนผิวจราจรรูปแบบอื่นได้ ซึ่งเป็นการใช้หัวรถจักรลากตู้โดยสาร (รถโบกี้รถสินค้า) ซึ่งพ่วงต่อกันไปตามรางด้วยพลังงานจากน้ำมันหรือพลังงานไฟฟ้า โดยรถสินค้าที่ใช้ในการขนส่งสินค้าทางรถไฟที่สำคัญมี ๔ ประเภท เช่น รถโบกี้ตู้ใหญ่ (บตญ.) ใช้บรรทุกสินค้าทั่วไปรถโบกี้ รถบรรทุกตู้สินค้า (บตค.) ใช้บรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ รถบรรทุกปูนซีเมนต์เตล่งธรรมดา (บชท.) ใช้บรรทุกปูนซีเมนต์ และรถโบกี้บรรทุกน้ำมัน(บทค.) สำหรับรถไฟความเร็วสูงซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน ต่างก็มีการกำหนดความเร็วที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เช่น สหภาพยุโรปกำหนดไว้ที่ ๒๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง สหรัฐอเมริกาคำหนดไว้ที่ ๑๒๕ ไมล์ต่อชั่วโมง เป็นต้น สำหรับประเทศไทยภาครัฐได้กำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้มีการขนส่งสินค้าทางรถไฟมากยิ่งขึ้น เนื่องจากรถไฟเป็นหนึ่งในวิธีการขนส่งที่สำคัญที่สุดในแง่ของราคาโดยมีต้นทุนต่อหน่วยการขนส่งสำหรับการบรรทุกหนักและปริมาณมากที่ไม่สูงมากนัก เมื่อเทียบกับการขนส่งทางรถยนต์และเครื่องบิน และประหยัดเวลามากกว่าการขนส่งทางเรือ นอกจากนี้ ระบบการขนส่งทางรางเป็นหนึ่งในวิธีการขนส่งที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดและไม่ก่อปัญหาภัยการจราจรมากนัก แต่อย่างไรก็ดี ข้อเสียของขนส่งทางรถไฟ คือ ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและสินค้าที่ขนส่งทำได้เฉพาะพื้นที่ที่มีระบบรางรถไฟเข้าถึงเท่านั้น

ในส่วนของงานที่เกี่ยวข้องกับส่วนของบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ผู้นำเข้าสินค้ามีความประสงค์ที่จะทำการขนส่งสินค้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้ามายังประเทศไทย และขนถ่ายสินค้าผ่านระบบขนส่งทางรางรถไฟภายในประเทศโดยการรถไฟแห่งประเทศไทยจากด่านพรมแดนรถไฟหนองคาย ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงานศุลกากรหนองคาย ไปยังสถานีรถไฟมาบตาพุด จังหวัดระยอง ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของสำนักงานศุลกากรมาบตาพุดหลังจากนั้นจะเปลี่ยนประเภทการขนส่งสินค้าเป็นรถบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์สินค้าขนส่งสินค้าไปฝากเก็บไว้ภายในเขตปลอดอากรของจังหวัดสมุทรปราการได้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ อันเป็นรูปแบบการขนส่งสินค้าหลายรูปแบบระบบ Multimodal Transport คือ การเคลื่อนย้ายสินค้าจากต้นทางไปยังปลายทางโดยการขนส่งหลายรูปแบบโดยแต่ละโหมดมีผู้ให้บริการขนส่งหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ซึ่งการปฏิบัติพิธีการศุลกากรกรณีดังกล่าวเป็นรูปแบบใหม่ที่ยังไม่เคยมีการปฏิบัติมาก่อน เมื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศกรมศุลกากร และคำสั่งศุลกากรที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่า มีแนวทางที่สามารถนำมาปรับใช้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับกรณีดังกล่าวได้ ดังนี้

๑. การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าสินค้าทางรถไฟ ณ ด้านพรมแดนรถไฟหนองคาย เดิมตามประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓ ๐๓ ๐๔ ๐๔ การนำเข้าทางรถไฟ กำหนดให้ ต้องปฏิบัติพิธีการทางศุลกากร ณ ด้านศุลกากรต้นทาง คือ สำนักงานศุลกากรหนองคายเท่านั้น ไม่สามารถ มัดลอดประทับดวงตราตะกั่ว กศก. ที่หีบห่อหรือประตูตู้คอนเทนเนอร์เพื่อผ่านไปปฏิบัติพิธีการศุลกากร ตรวจปล่อย ณ ด้านศุลกากรอื่นได้ เนื่องจากสำนักงานศุลกากรหนองคายไม่ถือว่าเป็นทั้งด้านศุลกากรภูมิภาค ประจำสถานีร่วมและด้านศุลกากรพรมแดนของท่ากรุงเทพ เพราะไม่มีกฎกระทรวงกำหนดทางอนุมัติ ต่อมา มี ประกาศกรมศุลกากรที่ ๒๑/๒๕๖๑ กำหนดทางอนุมัติสำหรับด้านพรมแดนทางรถไฟหนองคาย เริ่มตั้งแต่ต้น ทางสถานีมาบตาพุดถึงสถานีหนองคาย ข้ามสะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว ไปยังสถานีท่านาแล้ง ประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้ด้านพรมแดนรถไฟหนองคายสามารถขนส่งสินค้าตามเส้นทาง อนุมัติดังกล่าวได้ ต่อมากรมศุลกากรอนุมัติลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ให้สำนักงานศุลกากรหนองคาย มีสถานะเป็นด้านพรมแดนรถไฟของท่ากรุงเทพ และสามารถปฏิบัติพิธีการศุลกากรได้เช่นเดียวกับ ด้านศุลกากรป่าดงเบงชาร์ท และด้านศุลกากรสโงโก-ลก จึงทำให้สามารถปฏิบัติพิธีการศุลกากรที่ด้านพรมแดน รถไฟหนองคายแล้วสามารถมัดลอดประทับดวงตราตะกั่ว กศก. ที่หีบห่อหรือประตูตู้คอนเทนเนอร์เพื่อผ่านไป ปฏิบัติพิธีการศุลกากรตรวจปล่อย ณ ด้านศุลกากรอื่นในเขตท่ากรุงเทพ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติพิธีการศุลกากรที่ เขตปลอดอากรของส่วนของบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพได้

๒. สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการเพื่อนำเข้าสินค้า ใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การตรวจปล่อยสินค้าโดยวิธีมัดลอดและการนำเข้าเขตปลอดอากรตามประกาศกรมศุลกากรที่ ๑๑๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากรเกี่ยวกับการนำเข้าจากต่างประเทศเข้าไปใน เขตปลอดอากร ข้อ ๖ ๐๓ ๐๑ ๐๑ และข้อ ๖ ๐๓ ๐๑ ๐๒ โดยอนุโลม

๓. การกำหนดการใช้เส้นทางในการขนส่งสินค้าโดยทางรถไฟจากสถานีรถไฟด้านพรมแดน หนองคายถึงสถานีรถไฟมาบตาพุด และเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งทางรถยนต์จากสถานีรถไฟมาบตาพุดมายัง เขตปลอดอากรตามเส้นทางที่อนุมัติเพื่อให้สามารถควบคุมและติดตามการขนส่งสินค้าได้

๔. กำหนดมาตรการและวิธีการควบคุมทางศุลกากร ดังนี้

(๑) ให้ปฏิบัติพิธีการนำเข้าที่สำนักงานศุลกากรหนองคายในฐานะสถานีต้นทาง ผู้นำ ของเข้าส่งข้อมูลใบขนสินค้าปฏิบัติพิธีการนำเข้าเพื่อขอขนย้ายของไปตรวจปล่อย ณ เขตปลอดอากร โดยการขอ อนุมัติการควบคุมทางศุลกากรโดยใช้วิธีการมัดลอดประทับตราตะกั่ว กศก. และ/หรือ ร้อยแถบเหล็ก RTC หรือใช้ระบบซีลอิเล็กทรอนิกส์ที่กรมศุลกากรกำหนดที่ตู้คอนเทนเนอร์

(๒) สำหรับการขนย้ายของเข้าไปในเขตปลอดอากรโดยบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ผู้ได้รับอนุญาตให้ ประกอบกิจการในเขตปลอดอากร ให้ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ส่งหนังสือ ผ่านระบบ e-office แจ้งไปยังสำนักงานศุลกากรหนองคาย และสำนักงานศุลกากรมาบตาพุดทราบ

(๓) ให้สำนักงานศุลกากรหนองคายทำการมัดลอดประทับตราตะกั่ว กศก. ที่ตู้คอนเทนเนอร์ แล้วแจ้งการขนย้ายทางรถไฟ ผ่านระบบ e-office ให้กับ ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากร

กรุงเทพ และสำนักงานศุลกากรมาบตาพุดก่อนการตรวจปล่อยสินค้า เพื่อแจ้งการขนส่งสินค้าไปสถานีรถไฟมาบตาพุด และเปลี่ยนถ่ายการขนส่งเป็นทางรถยนต์

(๔) ให้สำนักงานศุลกากรมาบตาพุดเป็นผู้ตรวจสอบซีลดวงตราตะกั่วและเลขตู้คอนเทนเนอร์ และควบคุมการขนย้ายจากระบบรถไฟเป็นทางรถยนต์ และแจ้งการข้อมูลการขนย้ายตู้คอนเทนเนอร์ทางรถยนต์ ระบุเลขทะเบียนรถ ผู้ขับขี่ ผ่านระบบ e-office ให้สำนักงานศุลกากรหนองคายและส่วนบริการศุลกากร พระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ทราบ

(๕) ให้ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ตรวจสอบดวงตรา ตะกั่วและเลขตู้คอนเทนเนอร์ เลขทะเบียนรถ ผู้ขับขี่ และแจ้งการรับสินค้าเข้าเขตปลอดอากร ผ่านระบบ e-office กลับไปยังสำนักงานศุลกากรหนองคาย และสำนักงานศุลกากรมาบตาพุด ทราบ

ซึ่งจากหลักการข้างต้น ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ ได้นำเสนอกรมศุลกากรเพื่อพิจารณาและอนุมัติเป็นหลักการเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติพิธีการศุลกากรในรูปแบบ ดังกล่าวแล้ว โดยอยู่ระหว่างการยกร่างประกาศกรมศุลกากรที่เกี่ยวกับพิธีการศุลกากรให้ครอบคลุมถึงหลักการดังกล่าว ที่ส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ เสนอแล้ว ดังนั้น เมื่อหลักการปฏิบัติพิธีการ ศุลกากรที่เสนอข้างต้นมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้วจะเป็นการส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนที่มี การแข่งขันในเชิงรูปแบบและระยะเวลาที่รวดเร็ว อีกทั้ง ยังเป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพระบบขนส่ง ทางราง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้นำเข้าที่ต้องการนำสินค้าเข้ามายังประเทศไทยได้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายรัชชัย สมบุญเจริญ

ผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรพระสมุทรเจดีย์

